

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. balandžio 28 d.*

„Ieškinys dėl panaikinimo — Mišrūs tarptautiniai susitarimai — Sprendimas dėl leidimo pasirašyti šiuos susitarimus ir jų laikino taikymo — Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimas — Sąjungos teisės sistemos autonomija — Valstybių narių dalyvavimas procedūroje ir priimant sprendimą pagal SESV 218 straipsnį — Balsavimo Taryboje tvarka“

Byloje C-28/12

dėl 2012 m. sausio 17 d. pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo

Europos Komisija, atstovaujama G. Valero Jordana, K. Simonsson ir S. Bartelt,

ieškovė,

palaikoma

Europos Parlamento, atstovaujamo R. Passos ir A. Auersperger Matić,

įstojusios į bylą šalies,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą M.-M. Joséphidès, E. Karlsson, F. Naert ir R. Szostak,

atsakovę,

palaikomą

Čekijos Respublikos, atstovaujamos M. Smolek ir E. Ruffer,

Danijos Karalystės, atstovaujamos U. Melgaard ir L. Volck Madsen,

Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos T. Henze, N. Graf Vitzthum ir B. Beutler,

Graikijos Respublikos, atstovaujamos A. Samoni-Rantou ir S. Chala,

Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos G. de Bergues, F. Fize, D. Colas ir N. Rouam,

Italijos Respublikos, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,

Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos C. Wissels ir J. Langer,

* Proceso kalba: anglų.

Lenkijos Respublikos, atstovaujamos B. Majczyna ir M. Szpunar,

Portugalijos Respublikos, atstovaujamos L. Inez Fernandes ir M.-L. Duarte,

Suomijos Respublikos, atstovaujamos J. Heliskoski,

Švedijos Karalystės, atstovaujamos A. Falk,

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos C. Murrell ir L. Christie, padedamų baristerio R. Palmer,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, K. Jürimäe, teisėjai A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský (pranešėjas), C. Toader, M. Safjan, D. Šváby ir F. Biltgen,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. lapkričio 11 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2015 m. sausio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Ieškiniu Europos Komisija prašo panaikinti 2011 m. birželio 16 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimą 2011/708/ES dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo; ir dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės papildomo susitarimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo taikymo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo (OL L 283, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas).

Ginčo aplinkybės ir procesas Teisingumo Teisme

- 2 2007 m. balandžio 25 ir 30 d. Europos bendrija ir jos valstybės narės su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis pasirašė Oro susisiekimo susitarimą (OL L 134, p. 4); jis buvo iš dalies pakeistas 2010 m. birželio 24 d. Liuksemburge pasirašytu protokolu (OL L 223, p. 3).
- 3 Kadangi šiame Oro susisiekimo susitarime numatyta galimybė prie jo prisijungti trečiosioms valstybėms, Islandijos Respublika ir Norvegijos Karalystė 2007 m. pateikė prisijungimo prašymus. Kad šios dvi valstybės galėtų prisijungti, jos su šio susitarimo šalimis sudarė Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos ir jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimą (OL L 283, 2011, p. 3, toliau – Prisijungimo susitarimas); juo išplečiama pirminio Oro susisiekimo susitarimo taikymo sritis ir jis *mutatis mutandis* taikomas kiekvienai susitariančiajai šaliai.

- 4 Komisija taip pat derėjosi dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės papildomo susitarimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo taikymo (OL L 283, 2011, p. 16, toliau – Papildomas susitarimas). Šiuo susitarimu papildomas Prisijungimo susitarimas ir juo, be kita ko, siekiama užtikrinti, kad pirminio Oro susisiekimo susitarimo taikymo priemonių priėmimo procedūros išliktų dvišalės, numatant, kad šiose procedūrose Islandijos Respublikai ir Norvegijos Karalystei iš principo atstovauja Komisija.
- 5 2011 m. gegužės 2 d. Komisija parengė sprendimo dėl Prisijungimo susitarimo ir Papildomo susitarimo pasirašymo ir laikino taikymo pasiūlymą. Šiame pasiūlyme, pagrįstame SESV 100 straipsnio 2 dalimi kartu su 218 straipsnio 5 dalimi, buvo numatyta, kad kompetenciją priimti šį sprendimą turi tik Europos Sąjungos Taryba.
- 6 Nukrypdama nuo Komisijos pasiūlymo, Taryba priėmė ginčijamą sprendimą kaip mišrų, t. y. kaip sprendimą, kurį Taryba priėmė kartu su Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovais.
- 7 Ginčijamo sprendimo 1-3 straipsniuose nurodyta:

„1 straipsnis

Sąjungos vardu leidžiama pasirašyti [Prisijungimo susitarimą] ir [Papildomą susitarimą] <...> su sąlyga, kad minėti susitarimai bus sudaryti.

Prisijungimo susitarimo ir Papildomo susitarimo tekstai pridedami prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) pasirašyti Prisijungimo susitarimą ir Papildomą susitarimą Sąjungos vardu.

3 straipsnis

Prisijungimo susitarimą ir Papildomą susitarimą Sąjunga ir tiek, kiek leidžiama pagal taikytiną nacionalinę teisę, jos valstybės narės bei susijusios šalys laikinai taiko nuo pasirašymo dienos, kol bus baigtos jų sudarymo procedūros.“

- 8 Prisijungimo susitarimas buvo pasirašytas 2011 m. birželio 16 ir 21 d. atitinkamai Liuksemburge ir Osle. Ten pat ir tomis pačiomis dienomis buvo pasirašytas ir Papildomas susitarimas.
- 9 2012 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Čekijos Respublikai, Danijos Karalystei, Vokietijos Federacinei Respublikai, Graikijos Respublikai, Prancūzijos Respublikai, Italijos Respublikai, Nyderlandų Karalystei, Lenkijos Respublikai, Portugalijos Respublikai, Suomijos Respublikai, Švedijos Karalystei ir Jungtinei Karalystei leista įstoti į bylą palaikyti Tarybos reikalavimų, o Europos Parlamentui leista įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų.

Dėl priimtimumo

Šalių argumentai

- 10 Taryba nurodo, kad Komisijos ieškinys nepriimtinas dėl trijų motyvų. Pirma, ieškinys turėjo būti pareikštas valstybėms narėms, o ne Tarybai, nes Komisija ginčija valstybių narių dalyvavimą ginčijamo sprendimo priėmimo procedūroje. Taigi iš tiesų neteisėtu elgesiu ji kaltina valstybes nares, o ne Tarybą.
- 11 Antra, Komisijos ieškinys nepriimtinas, nes Teisingumo Teismas, nagrinėdamas ieškinį dėl panaikinimo, negali vykdyti akto, kurį priėmė valstybių narių atstovai, kontrolės.
- 12 Trečia, Komisija neturi realaus suinteresuotumo pareikšti ieškinį, nes prašomas panaikinimas neturės jokių teisinių pasekmių. Taryba teigia, jog, kadangi Europos Sąjunga ir valstybės narės turi glaudžiai bendradarbiauti srityse, priskiriamose prie jų pasidalijamosios kompetencijos, ginčijamo sprendimo panaikinimas lems tik tai, kad jis dirbtinai bus suskaidytas į du atskirus sprendimus ir bet kuriuo atveju šiuos sprendimus reikės priimti vienu metu. Tokiomis aplinkybėmis Komisijos ieškinys nesuteiks jokios naudos nei Sąjungai, nei Komisijai.
- 13 Komisija ir Parlamentas mano, kad ieškinys priimtinas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 14 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką ieškinį dėl panaikinimo galima pareikšti dėl visų Sąjungos institucijų priimtų nuostatų, neatsižvelgiant į jų pobūdį ar formą, su sąlyga, kad šios nuostatos gali sukelti teisinių padarinių (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Parlamentas / Taryba ir Komisija*, C-181/91 ir C-248/91, EU:C:1993:271, 13 punktą ir Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-27/04, EU:C:2004:436, 44 punktą).
- 15 Nagrinėjamu atveju ginčijamas sprendimas – tai sprendimas dėl Prisijungimo susitarimo ir Papildomo susitarimo pasirašymo Sąjungos vardu ir šių susitarimų laikino taikymo, atliekamo Sąjungos ir jos valstybių narių, o tai reiškia, kad Taryba dalyvavo priimant sprendimus dėl visų šių klausimų (pagal analogiją žr. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-114/12, EU:C:2014:2151, 41 punktą).
- 16 Be to, aišku, kad ginčijamas sprendimas sukelia teisinių padarinių.
- 17 Tokiomis aplinkybėmis ginčijamas sprendimas laikytinas Tarybos aktu, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį, todėl pirmąjį ir antrąjį nepriimtimumo motyvus reikia atmesti.
- 18 Dėl trečiojo nepriimtimumo motyvo reikia nurodyti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Komisija neturi įrodyti suinteresuotumo pareikšti ieškinį dėl panaikinimo tam, kad jis būtų priimtinas (žr. Sprendimo *Komisija / Taryba*, 45/86, EU:C:1987:163, 3 punktą ir Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-370/07, EU:C:2009:590, 16 punktą).
- 19 Kadangi trečiasis nepriimtimumo motyvas taip pat turi būti atmestas, Komisijos ieškinys yra priimtinas.

Dėl esmės

Šalių argumentai

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo

- 20 Komisija, kurią palaiko Parlamentas, teigia, kad Taryba, priimdama ginčijamą sprendimą, pažeidė ESS 13 straipsnio 2 dalį, siejamą su SESV 218 straipsnio 2 ir 5 dalimis.
- 21 Pirma, pagal SESV 218 straipsnį Taryba yra vienintelė institucija, įgaliota leisti Sąjungos vardu pasirašyti tarptautinį susitarimą. Taigi ginčijamą sprendimą turėjo priimti tik Taryba, nedalyvaujant Taryboje posėdžiavusioms valstybėms narėms. Taryba negali vienašališkai nukrypti nuo SESV 218 straipsnyje nustatytos procedūros ir įtraukti valstybių narių į šio sprendimo priėmimo procedūrą.
- 22 Šiuo klausimu reikia aiškiai atskirti Sąjungos veiklos sritis nuo sričių, kuriose valstybės narės tebeturi galimybę įgyvendinti savo įgaliojimus. Todėl tarpvyriausybiniis aktas ir Sąjungos aktas negali būti sujungti į vieną, nes tai iškreiptų SESV 218 straipsnyje nustatytas Sąjungos procedūras taip, kad jos netektų prasmės.
- 23 Antra, Taryba pažeidė ESS 13 straipsnio 2 dalį, siejamą su SESV 218 straipsnio 2 ir 5 dalimis, nes Sąjungos institucijos negali nepaisyti Sutartyse nustatytų taisyklių ir taikyti alternatyvių procedūrų. Toks būtų šios bylos atvejis, nes ginčijamo sprendimo priėmimo procedūra vyko kitomis sąlygomis nei tos, kurių reikalaujama pagal SESV 218 straipsnį. Šiame straipsnyje nenustatyta mišraus sprendimo priėmimo procedūra.
- 24 Taryba ir į bylą įstojusios vyriausybės mano, kad ginčijamas sprendimas atitinka tiek ESS 13 straipsnio 2 dalį, tiek SESV 218 straipsnio 2 ir 5 dalis.
- 25 Visų pirma šis sprendimas sujungė du skirtingus aktus. Pirmą aktą priėmė tik Taryba, remdamasi SESV 218 straipsniu. Juo Taryba leido pasirašyti nagrinėjamus susitarimus Sąjungos vardu ir Sąjungai laikinai juos taikyti. Savo ruožtu Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovai priėmė tik ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje nurodytą aktą. Šiuo aktu valstybės narės leido laikinai taikyti nurodytus susitarimus jų kompetencijai priskiriamose srityse.
- 26 Iš to matyti, kad valstybės narės nedalyvavo Tarybos akto priėmimo pagal SESV 218 straipsnio 2 ir 5 dalis procedūroje.
- 27 Antra, Sutartyse nėra aiškių nuostatų, kurios nustatytų derybų dėl mišrių susitarimų ir jų sudarymo tvarką. Taigi Taryba ir valstybės narės gali laisvai nustatyti konkrečią jos formą. Tai, kad leidimas pasirašyti tarptautinį susitarimą įtvirtintas viename sprendime ar dviejuose atskiruose aktuose, niekaip nepažeidžia SESV 218 straipsnyje nustatytos procedūros reikalavimų.
- 28 Trečia, valstybės narės ir Sąjunga turi glaudžiai bendradarbiauti mišrių susitarimų srityje ir patvirtinti bendrą poziciją, kad užtikrintų vieningą Sąjungos atstovavimą tarptautiniuose santykiuose. Mišraus sprendimo priėmimas yra nustatyto reikalavimo bendradarbiauti išraiška.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo

- 29 Komisija, kurią palaiko Parlamentas, teigia, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja SESV 218 straipsnio 8 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintai nuostatai, siejamai su SESV 100 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma. Kadangi ginčijamo sprendimo priėmimo procedūroje

dalyvavo ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovai, jis buvo priimtas vieningai. Taigi dėl tokio sprendimo priėmimo vieningai SESV 218 straipsnio 8 dalyje nustatyta balsavimo procedūra prarado prasmę.

- 30 Ginčijamo sprendimo priėmimo procedūra taip pat prieštarauja teisinio saugumo reikalavimui, pagal kurį bet kuriame teisės akte turi būti nurodyta norma, kuria remiantis jis priimamas. Tokia nuoroda lemia atitinkamo akto priėmimo procedūrą, o dėl to ir balsavimo tvarką Taryboje. Tačiau ginčijamame sprendime nurodytas teisinis pagrindas, t. y. SESV 100 straipsnio 2 dalis kartu su SESV 218 straipsnio 5 ir 8 dalimis, nesuteikia galimybės nustatyti Taryboje taikomų balsavimo taisyklių, nes šiose nuostatose įtvirtinta balsavimo taisyklė – kvalifikuota balsų dauguma – faktiškai buvo pakeista balsavimo vieningai taisykle.
- 31 Taryba, kurią palaiko į bylą įstojusios vyriausybės, mano, kad laikėsi Sutartyse įtvirtintų balsavimo taisyklių. Tai, kad nė vienas Tarybos narys neprieštaravo ginčijamam sprendimui, nereiškia, kad nagrinėjamu atveju nebuvo laikomasi balsavimo kvalifikuota balsų dauguma tvarkos, nes bet koks vieningai priimtas sprendimas neišvengiamai tenkina balsavimo kvalifikuota balsų dauguma reikalavimą.
- 32 Be to, tarptautinių susitarimų srityje kelių balsavimo taisyklių taikymas įprastas dalykas. Tokia praktika atspindi poreikį pasiekti bendrą valstybių narių sutarimą; šio sutarimo išraiška galėtų būti mišrus sprendimas arba jis gali būti kiekvienos valstybės narės atskirai priimtų sprendimų rezultatas.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo

- 33 Komisija, kurią palaiko Parlamentas, kaltina Tarybą pažeidus Sutarčių tikslus ir ESS 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą.
- 34 Leisdama valstybėms narėms dalyvauti vykdant Sąjungos įgaliojimus, Taryba visų pirma sukėlė neaiškumą dėl Sąjungos subjektiškumo tarptautiniuose santykiuose ir jos turimų įgaliojimų vienai priimti sprendimą šioje srityje. Be to, leidusi valstybėms narėms dalyvauti tik Tarybai skirtoje procedūroje, ji nesilaikė institucijų lojalaus bendradarbiavimo principo, pagal kurį turėjo įgyvendinti savo atitinkamus įgaliojimus taip, kad nebūtų susilpninta Sąjungos institucinė struktūra.
- 35 Taryba, kurią palaiko į bylą įstojusios vyriausybės, teigia, kad nesuklaidino trečiųjų šalių dėl Sąjungos subjektiškumo. Kiek tai susiję su mišriais susitarimais, atvirkščiai, suklaidinti galėtų aplinkybė, kad Taryba priima sprendimą dėl šių susitarimų, tačiau į jį neįtraukia atitinkamo valstybių narių sprendimo.
- 36 Be to, ginčijamas sprendimas ne tik atitinka vieningo atstovavimo Sąjungai tarptautiniu lygmeniu tikslą, bet ir užtikrina, skatina ir sustiprina jį, aiškiai parodydamas bendrą Sąjungos ir jos valstybių narių poziciją. Tokio sprendimo priėmimas būtent yra Sutartyse reikalaujamos glaudaus bendradarbiavimo pareigos išraiška.
- 37 Be abejojimo, Sąjungos aktas, reikalingas mišriam susitarimui priimti, ir atitinkamas valstybių narių aktas gali būti priimti laikantis dviejų skirtingų procedūrų. Vis dėlto dėl lygiagretaus procedūrų taikymo kultų valstybių narių skirtingų pozicijų pavojus ir aktų priėmimas užtruktų, t. y. nebūtų galima užtikrinti pakankamai glaudaus Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 38 Pirmuoju ir trečiuoju ieškinio pagrindais Komisija nurodo, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja ESS 13 straipsnio 2 daliai, siejamai su SESV 218 straipsnio 2, 5 ir 8 dalimis, nes jį Taryba priėmė ne viena ir nesilaikydama SESV 218 straipsnyje nustatytos procedūros ir balsavimo tvarkos.

- 39 Primintina, kad, kitaip negu paprastose tarptautinėse sutartyse, Sąjungos steigimo sutartyse įtvirtinta nauja teisinė sistema kartu su jos institucijomis, kurios naudai jos valstybės narės vis platesnėse srityse apribojo savo suverenias teises ir kurios subjektai yra ne tik valstybės narės, bet ir jų piliečiai (žr., be kita ko, Nuomonės 1/09, EU:C:2011:123, 65 punktą ir Nuomonės 2/13, EU:C:2014:2454, 157 punktą).
- 40 Be to, valstybės narės dėl to, kad priklauso Sąjungai, sutiko, kad jų tarpusavio santykiai, kiek tai susiję su sritimis, kuriose valstybės narės perduoda savo įgaliojimus Sąjungai, būtų reglamentuojami Sąjungos teisės ir kad, jeigu to reikalauja Sąjungos teisė, būtų netaikoma bet kuri kita teisė (Nuomonės 2/13, EU:C:2014:2454, 193 punktas).
- 41 Pagal ESS 13 straipsnio 2 dalį kiekviena institucija veikia neviršydama Sutartyse jai suteiktų įgaliojimų ir laikydamasi jose nustatytų procedūrų, sąlygų ir tikslų.
- 42 Šiuo klausimu reikia priminti, jog taisyklės, susijusios su Sąjungos institucijų valios formavimu, yra įtvirtintos Sutartyse ir jų negali nustatyti nei valstybės narės, nei pačios institucijos (Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Taryba*, 68/86, EU:C:1988:85, 38 punktas ir Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-133/06, EU:C:2008:257, 54 punktas).
- 43 Kiek tai susiję su šia byla, SESV 218 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad derybos dėl susitarimų tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių arba tarptautinių organizacijų būtų vedamos ir jie būtų sudaromi laikantis šio straipsnio 2–11 dalyse nustatytos procedūros, turint omenyje tai, kad valstybės narės, kaip Sąjungos teisės subjektai, saistomos visų šio straipsnio nuostatų.
- 44 Be to, pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį sprendimą, kuriuo įgaliojama pasirašyti tokius susitarimus ir prireikus leidžiama, kad Sąjunga laikinai juos taikytų, priima Taryba. Priimant šį sprendimą valstybėms narėms nesuteikta jokios kompetencijos.
- 45 Dar daugiau, remiantis SESV 218 straipsnio 8 dalimi pirmesniame punkte nurodytą sprendimą Taryba turi priimti kvalifikuota balsų dauguma.
- 46 Nagrinėjamoje byloje neginčijama, kad Prisijungimo susitarimas ir Papildomas susitarimas yra mišrūs susitarimai.
- 47 Mišraus susitarimo, sudaryto su trečiosiomis šalimis, šalys yra Sąjunga ir valstybės narės. Derybose dėl šio susitarimo ir jį sudarydama kiekviena šalis turi veikti neviršydama turimų įgaliojimų ir paisydama kitos susitariančiosios šalies įgaliojimų.
- 48 Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo pavadinimo, juo leidžiama Sąjungos vardu pasirašyti nagrinėjamus susitarimus ir numatyta juos laikinai taikyti.
- 49 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad šiuo sprendimu iš esmės sujungiami du skirtingi aktai: pirma, aktas dėl nagrinėjamų susitarimų pasirašymo Sąjungos vardu ir Sąjungos atliekamo jų laikino taikymo, antra, aktas dėl valstybių narių atliekamo laikino šių susitarimų taikymo, tačiau nėra galimybės atskirti, kuris aktas atspindi Tarybos, o kuris valstybių narių valią.
- 50 Darytina išvada, kad valstybės narės dalyvavo priimant aktą dėl nagrinėjamų susitarimų pasirašymo Sąjungos vardu ir Sąjungos atliekamo jų laikino taikymo, nors pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį tokį aktą turėjo priimti tik Taryba. Be to, Taryba kaip Sąjungos institucija buvo įtraukta į akto dėl valstybių narių atliekamo nurodytų susitarimų laikino taikymo priėmimo procedūrą, nors toks aktas iš pradžių yra kiekvienos iš šių valstybių vidaus teisės dalis, o paskui tarptautinės teisės dalis.
- 51 Antra, ginčijamas sprendimas priimtas taikant procedūrą, kurią sudarė pačios Tarybos sprendimų priėmimo proceso ir tarpvyriausybinių pobūdžio elementai, kurių negalima atskirti.

- 52 Kaip per teismo posėdį patvirtino Taryba, ginčijamas sprendimas buvo priimtas taikant vieną procedūrą dviem šio teismo sprendimo 49 punkte nurodytiems aktams. Tačiau aktas dėl valstybių narių atliekamo nagrinėjamų susitarimų laikino taikymo turi būti priimamas šių valstybių atstovų bendru sutarimu, taigi jam vieningai turi būti pritarta, o SESV 218 straipsnio 8 dalyje numatyta, kad Taryba sprendimą Sąjungos vardu priima kvalifikuota balsų dauguma. Taigi šie du skirtingi aktai, sujungti į ginčijamą sprendimą, teisėtai negali būti priimti taikant vieną procedūrą (pagal analogiją žr. Sprendimą *Komisija / Taryba, C-338/01, EU:C:2004:253*).
- 53 Tokiomis aplinkybėmis ginčijamas sprendimas prieštarauja SESV 218 straipsnio 2, 5 ir 8 dalims, taigi ir ESS 13 straipsnio 2 daliai.
- 54 Dėl Tarybos argumento, kad ginčijamas sprendimas atitinka Sąjungai ir valstybėms narėms mišrių susitarimų srityje taikomą bendradarbiavimo pareigą, Teisingumo Teismas yra aiškiai pripažinęs, jog paaikškęs, kad susitarimo sritis iš dalies priklauso Sąjungos kompetencijai ir iš dalies valstybių narių kompetencijai, svarbu užtikrinti glaudų valstybių narių ir Sąjungos institucijų bendradarbiavimą tiek vykstant deryboms ir sudarant susitarimus, tiek vykdant priimtus įsipareigojimus (Nuomonės 1/94, EU:C:1994:384, 108 punktas ir Sprendimo *Komisija / Švedija, C-246/07, EU:C:2010:203, 73* punktas).
- 55 Tačiau remiantis šiuo principu negalima pateisinti to, kad Taryba nepaisė SESV 218 straipsnyje nustatytų procedūros taisyklių ir balsavimo tvarkos.
- 56 Todėl pirmąjį ir antrąjį ieškinio pagrindus reikia pripažinti pagrįstais.
- 57 Taigi reikia panaikinti ginčijamą sprendimą ir nereikia nagrinėti Komisijos grindžiant ieškinį nurodyto trečiojo pagrindo.

Dėl prašymo palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius

- 58 Komisija, kurią palaiko Parlamentas, ir Taryba, kurią palaiko Čekijos, Vokietijos, Prancūzijos, Portugalijos ir Suomijos vyriausybės, Teisingumo Teismo prašo tuo atveju, jeigu jis nuspręstų panaikinti ginčijamą sprendimą, palikti galioti jo padarinius, kol bus priimtas naujas sprendimas.
- 59 Pagal SESV 264 straipsnio antrą pastraipą Teisingumo Teismas gali, jei mano, kad tai reikalinga, nurodyti, kurie panaikinto akto padariniai lieka galutiniai.
- 60 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad ginčijamo akto padariniai gali likti galioti dėl teisinio saugumo motyvų, be kita ko, jei šio akto panaikinimas nedelsiant sukeltų rimtų neigiamų pasekmių ir jei akto teisėtumas ginčijamas ne dėl jo tikslo ar dalyko, bet dėl jo rengėjo kompetencijos trūkumo ar esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimo (žr. Sprendimo *Parlamentas ir Komisija / Taryba, C-103/12 ir C-165/12, EU:C:2014:2400, 90* punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 61 Nagrinėjamu atveju pirmiausia reikia nurodyti, kad ginčijamu sprendimu Sąjungai buvo suteikta galimybė laikinai taikyti Prisijungimo susitarimą ir Papildomą susitarimą. Tokio sprendimo panaikinimas nedelsiant galėtų sukelti rimtų pasekmių Sąjungos ir susijusių trečiųjų valstybių santykiams ir oro susisiekimo rinkoje veiklą vykdančioms ūkio subjektams, kuriems laikinas šių susitarimų taikymas galėjo būti naudingas.
- 62 Šiomis aplinkybėmis yra svarbūs teisinio saugumo motyvai, dėl kurių Teisingumo Teismas gali patenkinti prašymą palikti galioti ginčijamo sprendimo, kurio tikslas ir turinys nebuvo ginčijami, padarinius.
- 63 Todėl reikia palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, kol per protingą terminą nuo šio teismo sprendimo paskelbimo Taryba, remdamasi SESV 218 straipsnio 5 ir 8 dalimis, priims naują sprendimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 64 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Tarybos ir ši bylą pralaimėjo, pastaroji turi jas padengti.
- 65 Remiantis to paties reglamento 140 straipsnio 1 dalimi įstojusios į šią bylą Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Graikijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Italijos Respublika, Nyderlandų Karalystė, Lenkijos Respublika, Portugalijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė ir Parlamentas turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2011 m. birželio 16 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimą 2011/708/ES dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo; ir dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės papildomo susitarimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo taikymo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo.**
- 2. Palikti galioti Sprendimo 2011/708 padarinius, kol per protingą terminą nuo šio teismo sprendimo paskelbimo Europos Sąjungos Taryba, remdamasi SESV 218 straipsnio 5 ir 8 dalimis, priims naują sprendimą.**
- 3. Priteisti iš Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidas.**
- 4. Nurodyti Čekijos Respublikai, Danijos Karalystei, Vokietijos Federacinei Respublikai, Graikijos Respublikai, Prancūzijos Respublikai, Italijos Respublikai, Nyderlandų Karalystei, Lenkijos Respublikai, Portugalijos Respublikai, Suomijos Respublikai, Švedijos Karalystei, Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei ir Europos Parlamentui padengti savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.